II

(Nem jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

A BIZOTTSÁG 774/2010/EU RENDELETE

(2010. szeptember 2.)

az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezésre és az átviteli díjak szabályozásának közös elveire vonatkozó iránymutatás megállapításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről szóló, 2003. június 26-i 1228/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 8. cikke (1) bekezdésére,

mivel:

(1) Az 1228/2003/EK rendelet úgy rendelkezik, hogy az átvitelirendszer-üzemeltetők (átvitelirendszer-irányítók) számára ellentételezési mechanizmust kell létrehozni. A rendelet értelmében a Bizottságnak iránymutatás formájában részletesen meg kell határoznia az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmus eljárásait és módszertanát és az országos díjszabásokban alkalmazott díjak megállapítását szolgáló alapelvek fokozatos összehangolását eredményező megfelelő szabályokat.

(2) Az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmus szükségességének felismerése óta értékes tapasztalatok gyűltek össze különösen az átvitelirendszer-üzemeltetők által létrehozott önkéntes mechanizmusok kapcsán. Az utóbbi időben azonban az átvitelirendszer-üzemeltetők egyre nehezebben jutnak egyezségre ilyen önkéntes mechanizmusokról.

(3) Az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmusra vonatkozó kötelező hatályú iránymutatásnak szilárd alapot kell adnia az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmus működtetéséhez, és méltányos ellentételezést kell nyújtania az átvitelirendszer-üzemeltetők számára a határkeresztező villamosenergia-áramlás befogadásával kapcsolatban általuk viselt költségekért.

(4) Azon harmadik országok és területek átvitelirendszer-üzemeltetői számára, amelyek az Európai Unióval kötött megállapodásuk értelmében a villamos energia területén átvették és alkalmazzák az európai uniós jogot, indokolt lehetővé tenni, hogy az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmusban a tagállamok átvitelirendszer-üzemeltetőivel egyenértékű feltételekkel részt vegyenek.

(5) Azon harmadik országok átvitelirendszer-üzemeltetői számára, amelyek nem kötöttek az Európai Unióval olyan megállapodást, amelynek értelmében a villamos energia területén átvették és alkalmazzák az európai uniós jogot, indokolt lehetővé tenni, hogy a tagállamok átvitelirendszer-üzemeltetőivel olyan többoldalú megállapodásokat kössenek, amelyek tisztességes és méltányos feltételek mellett mindegyik fél számára ellentételezést biztosítanak a határkeresztező villamosenergia-áramlás befogadásának költségeiért.

(6) Az átvitelirendszer-üzemeltetőket indokolt ellentételezni a határkeresztező villamosenergia-áramlás befogadása folytán bekövetkező energiaveszteségekért. Ennek az ellentételezésnek azon veszteségek becsült nagyságán indokolt alapulnia, amelyek villamosenergia-tranzit hiányában bekövetkeztek volna.

(7) Indokolt egy alapot létrehozni, amelyből az átvitelirendszer-üzemeltetők infrastruktúrájuknak a határkeresztező villamosenergia-áramlás befogadása céljából való rendelkezésre bocsátásáért ellentételezésben részesülhetnek. Az alap értékét azoknak a többletköltségeknek az Európai Unió egészére kiterjedő elemzése alapján indokolt megállapítani, amelyek az infrastruktúrának a határkeresztező villamosenergia-áramlás befogadása céljából való rendelkezésre bocsátásához hosszú távon átlagosan társulnak.

(8) A harmadik országok átvitelirendszer-üzemeltetőinek az Európai Unió átviteli rendszerének használata kapcsán ugyanazokat a költségeket indokolt viselniük, mint a tagállamok átvitelirendszer-üzemeltetőinek.

(9) A villamosenergia-termelők által az átviteli rendszerhez való hozzáférésért fizetendő díj változásai nem áshatják alá a belső piacot. Ezért a tagállamok hálózataihoz való

[1] HL L 176., 2003.7.15., 1. o.

hozzáférés átlagos díjait indokolt egy olyan sávon belül tartani, amely segít biztosítani a harmonizált szabályozás előnyeinek érvényesülését.

(10) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak az 1228/2003/EK rendelet 13. cikke alapján létrehozott bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az átvitelirendszer-üzemeltetők a határkeresztező villamosenergia-áramlás hálózatukba való befogadásával összefüggésben viselt költségeikért a melléklet A. részében megállapított iránymutatásnak megfelelően részesülnek ellentételezésben.

2. cikk

A hálózatüzemeltetők által az átviteli rendszerhez való hozzáférésért felszámított díjaknak a melléklet B. részében meghatározott iránymutatáshoz kell igazodniuk.

3. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet 2011. március 2-án hatályát veszti.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2010. szeptember 2-án.

a Bizottság részéről

az elnök

José Manuel BARROSO

MELLÉKLET

A. RÉSZ

IRÁNYMUTATÁS AZ ÁTVITELIRENDSZER-ÜZEMELTETŐK KÖZÖTTI ELLENTÉTELEZÉSI MECHANIZMUSRÓL

1. **Általános rendelkezések**

1.1. Az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmus (a továbbiakban: mechanizmus) ellentételezést nyújt a határkeresztező villamosenergia-áramlás befogadásának költségeiért, beleértve az összekapcsolt rendszerhez való határkeresztező hozzáférés biztosításának költségeit is.

1.2. Az átvitelirendszer-üzemeltetők a határkeresztező villamosenergia-áramlás befogadásának költségeiért az átvitelirendszer-üzemeltetőknek nyújtandó ellentételezés céljára alapot hoznak létre (a továbbiakban: alap).

Az alap ellentételezést nyújt:

1. a nemzeti átviteli rendszerekben a határkeresztező villamosenergia-áramlás befogadása folytán bekövetkező veszteségek költségeiért; és

2. az infrastruktúrának a határkeresztező villamosenergia-áramlás befogadása céljából való rendelkezésre bocsátása költségeiért.

1.3. Az alaphoz nyújtandó hozzájárulások összegét a 6. pont szerint kell meghatározni.

Az alapból történő kifizetések összegét a 4. és az 5. pont szerint kell meghatározni.

Az átvitelirendszer-üzemeltetők megteszik az alappal kapcsolatos valamennyi hozzájárulás beszedése és valamennyi kifizetés teljesítése érdekében szükséges intézkedéseket, és meghatározzák a kifizetések időpontját. A hozzájárulásokat és a kifizetéseket a lehető leghamarabb, de a tárgyidőszakuk végét követően legkésőbb hat hónapon belül kell teljesíteni.

1.4. A 2003/796/EK bizottsági határozattal [1] létrehozott Villamosenergia- és Gázipari Szabályozó Hatóságok Európai Csoportja (ERGEG) évente beszámol a Bizottságnak a mechanizmus működéséről és az alap kezeléséről.

E feladat teljesítése érdekében az átvitelirendszer-üzemeltetők együttműködnek az ERGEG-gel, és minden, e célra szükséges tájékoztatást megadnak az ERGEG-nek és a Bizottságnak.

1.5. A villamosenergia-tranzitot a behozatalnak, illetőleg a kivitelnek a kapacitás rendelkezésre bocsátásával érintett rendszerösszekötőn mért abszolút mennyisége közül a kisebbik figyelembevételével, rendesen óránkénti alapon kell meghatározni.

A villamosenergia-tranzit számításakor a behozatalnak, illetőleg a kivitelnek a nemzeti átviteli rendszerek közötti rendszerösszekötőkön mért mennyiségét azon kapacitás részarányával arányosan csökkenteni kell, amelynek felosztása nem az 1228/2003/EK rendelet mellékletének 2. pontjában a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozóan megállapított iránymutatásnak megfelelően történt.

Az e pont második bekezdésében foglalt rendelkezés ellenére a villamosenergia-tranzit számításakor a 7.1. pont rendelkezéseinek hatálya alá tartozó harmadik országokkal való rendszerösszekötőkön mért behozatalt és kivitelt figyelembe kell venni.

1.6. A melléklet e része alkalmazásában „eredő villamosenergia-áramlás”: a következő két mennyiség különbségének abszolút értéke: az egy adott nemzeti átviteli rendszerből azon országokba összesen kivitt villamos energia mennyisége, amelyeknek átvitelirendszer-üzemeltetője részt vesz a mechanizmusban; az ugyanezen átviteli rendszerbe azon országokból összesen behozott villamos energia mennyisége, amelyeknek átvitelirendszer-üzemeltetője részt vesz a mechanizmusban.

[1] HL L 296., 2003.11.14., 34. o.

A mechanizmus azon résztvevői esetében, amelyek a 7.1. pont rendelkezéseinek hatálya alá tartozó harmadik országok közül legalább eggyel határosak, az eredő villamosenergia-áramlást a következők szerint ki kell igazítani:

1. ha az azon országokba irányuló teljes villamosenergia-kivitel, amelyeknek átvitelirendszer-üzemeltetője részt vesz a mechanizmusban, nagyobb az azon országokból származó teljes villamosenergia-behozatalnál, amelyeknek átvitelirendszer-üzemeltetője részt vesz a mechanizmusban, akkor az eredő villamosenergia-áramlást a következő két érték kisebbikével kell csökkenteni:

   a) az említett harmadik országokból érkező eredő behozatali villamosenergia-áramlás; illetőleg

   b) az azon országokba irányuló eredő kiviteli villamosenergia-áramlás, amelyek átvitelirendszer-üzemeltetője részt vesz a rendszerben;

2. ha az azon országokból érkező teljes villamosenergia-behozatal, amelyeknek átvitelirendszer-üzemeltetője részt vesz a mechanizmusban, nagyobb az azon országokba irányuló teljes villamosenergia-kivitelnél, amelyeknek átvitelirendszer-üzemeltetője részt vesz a mechanizmusban, akkor az eredő villamosenergia-áramlást a következő két érték kisebbikével kell csökkenteni:

   a) az említett harmadik országokba irányuló eredő kiviteli villamosenergia-áramlás; illetőleg

   b) az azon országokból érkező eredő behozatali villamosenergia-áramlás, amelyek átvitelirendszer-üzemeltetője részt vesz a rendszerben.

1.7. E melléklet alkalmazásában „terhelés”: a nemzeti átviteli rendszerből a kapcsolódó elosztási rendszerekbe kilépő, valamint az átviteli rendszerre kapcsolt fogyasztóknak és – villamosenergia-előállításra való felhasználás céljából – a villamosenergia-termelőknek kiadott teljes villamosenergia-mennyiség.

2. **Részvétel a mechanizmusban**

2.1. A szabályozó hatóságok gondoskodnak az illetékességi területükön működő átvitelirendszer-üzemeltetőknek a mechanizmusban való részvételéről, valamint arról, hogy a hálózathoz való hozzáférés költségeivel összefüggésben az átvitelirendszer-üzemeltetők által felszámított díjak ne tartalmazzanak további, a határkeresztező villamosenergia-áramlás befogadásának költségeivel összefüggő költségelemeket.

2.2. A mechanizmusban jogosultak részt venni azon harmadik országok átvitelirendszer-üzemeltetői, amelyek az Európai Unióval kötött megállapodásuk értelmében a villamos energia területén átvették és alkalmazzák az európai uniós jogot.

A mechanizmusban jogosultak részt venni különösen az Energiaközösség létrehozásáról szóló szerződés [1] 9. cikkében meghatározott területeken működő átvitelirendszer-üzemeltetők.

A mechanizmusban részt vevő harmadik országbeli átvitelirendszer-üzemeltetőket a tagállami átvitelirendszer-üzemeltetőkkel egyenértékű bánásmódban kell részesíteni.

3. **Többoldalú megállapodások**

3.1. Az átvitelirendszer-üzemeltetők többoldalú megállapodásokat köthetnek a mechanizmusban részt vevő átvitelirendszer-üzemeltetők és azon harmadik országok átvitelirendszer-üzemeltetői közötti határkeresztező villamosenergia-áramlás befogadásával összefüggő költségek ellentételezéséről, amelyek nem kötöttek az Európai Unióval olyan megállapodást, amelynek értelmében a villamos energia területén átvették és alkalmazzák az európai uniós jogot, azonban 2009. december 16-án aláírták az átvitelirendszer-üzemeltetők között az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezés tárgyában létrejött önkéntes megállapodást.

3.2. Ezeknek a többoldalú megállapodásoknak törekedniük kell annak biztosítására, hogy a harmadik országbeli átvitelirendszer-üzemeltető a mechanizmusban részt vevő országok átvitelirendszer-üzemeltetőivel egyenértékű bánásmódban részesüljön.

3.3. Ezek a többoldalú megállapodások szükség esetén ajánlást tehetnek az 5. pont alapján meghatározott, az infrastruktúrának a határkeresztező villamosenergia-áramlás befogadása céljából való rendelkezésre bocsátásáért nyújtandó ellentételezés összesített összegének megfelelő kiigazítására. A kiigazítást a Bizottságnak jóvá kell hagynia.

3.4. A harmadik ország átvitelirendszer-üzemeltetőjével szemben alkalmazott bánásmód nem lehet kedvezőbb annál, mint amelyben a mechanizmusban részt vevő átvitelirendszer-üzemeltetőként részesülne.

[1] HL L 198., 2006.7.20., 18. o.

3.5. A többoldalú megállapodásokat véleményezésre meg kell küldeni a Bizottságnak; a Bizottság arról alkot véleményt, hogy a többoldalú megállapodás folytatása elősegíti-e a villamos energia belső piacának kiteljesítését és működését, valamint a határkeresztező kereskedelmet. A Bizottság véleményének ki kell terjednie különösen:

1. annak vizsgálatára, hogy a megállapodás csak a határkeresztező villamosenergia-áramlás befogadásával összefüggő költségeknek az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezésére vonatkozik-e;

2. a 3.2. és a 3.4. pontban foglalt követelmények teljesülésének ellenőrzésére.

3.6. A 3.5. pont szerinti véleményének kialakítása során a Bizottság valamennyi tagállammal konzultál, és különös figyelmet fordít azon tagállamok álláspontjára, amelyek az érintett harmadik országgal határosak.

4. **A veszteségekért nyújtandó ellentételezés**

4.1. A nemzeti átviteli rendszerekben a határkeresztező villamosenergia-áramlás befogadása folytán bekövetkező veszteségek miatti ellentételezést az infrastruktúrának a határkeresztező villamosenergia-áramlás befogadása céljából való rendelkezésre bocsátásával összefüggő költségek miatti ellentételezéstől elkülönítve kell meghatározni.

4.2. A nemzeti átviteli rendszerben bekövetkező veszteségeket a következő két érték különbségeként kell meghatározni:

1. az adott időszak során az átviteli rendszerben ténylegesen bekövetkező veszteség; és

2. azon becsült veszteség, amely az adott időszak során az átviteli rendszerben akkor következett volna be, ha villamosenergia-tranzitra nem került volna sor.

4.3. A 4.2. pont szerinti számítást az átvitelirendszer-üzemeltetők végzik el, és a számítást, valamint az annak alapjául szolgáló módszert megfelelő formátumban közzéteszik. A számítás az adott időszakon belül különböző időpillanatokra vonatkozó becslések alapján is elvégezhető.

4.4. A nemzeti átviteli rendszerben a határkeresztező villamosenergia-áramlás befogadása folytán bekövetkező veszteség értékét azon alapelvek alapján kell meghatározni, amelyeket a szabályozó hatóság a nemzeti átviteli rendszerekben bekövetkező összes veszteség vonatkozásában jóváhagyott. Az ERGEG ellenőrzi a nemzeti szintű veszteségek meghatározására alkalmazott kritériumokat; ennek keretében megvizsgálja különösen, hogy a veszteségek meghatározása tisztességes és diszkriminációmentes módon történt-e.

Ha az illetékes szabályozó hatóság a mechanizmus valamely alkalmazási időszakára vonatkozóan nem hagyott jóvá veszteségszámítási alapelveket, akkor a mechanizmus alkalmazásában figyelembe veendő veszteség értékének olyan becsléseken kell alapulnia, amelyeket az összes átvitelirendszer-üzemeltető ellenőrzött.

5. **Az infrastruktúrának a határkeresztező villamosenergia-áramlás céljára való rendelkezésre bocsátásáért nyújtandó ellentételezés**

5.1. A határkeresztező infrastruktúra-ellentételezés éves összegét a nemzeti átviteli rendszerekért felelős átvitelirendszer-üzemeltetők között az infrastruktúrának a határkeresztező villamosenergia-áramlás céljára való rendelkezésre bocsátásáért nyújtandó ellentételezés céljából fel kell osztani.

5.2. A határkeresztező infrastruktúra-ellentételezés éves összegét a nemzeti átviteli rendszerekért felelős átvitelirendszer-üzemeltetők között a következő két mennyiséggel arányosan kell felosztani:

1. az adott nemzeti átviteli rendszeren megvalósuló tranzitoknak az összes nemzeti átviteli rendszeren megvalósuló összes tranziton belül képviselt részarányát leíró tranzittényező;

2. az adott nemzeti átviteli rendszer villamosenergia-tranzitjai és összterhelése és tranzitjai összege hányadosának négyzete és az összes nemzeti átviteli rendszer villamosenergia-tranzitjai és összterhelése és tranzitjai összege hányadosának négyzete egymáshoz viszonyított arányát leíró tehertényező.

A tranzittényezőt 75 %-os, a tehertényezőt 25 %-os súllyal kell figyelembe venni.

5.3. A határkeresztező infrastruktúra-ellentételezés éves összege: 100 000 000 EUR.

6. **Hozzájárulás az alaphoz**

6.1. Az átvitelirendszer-üzemeltetők az alaphoz a nemzeti átviteli rendszerükbe befelé és onnan kifelé irányuló eredő villamosenergia-áramlások abszolút értékének és az összes átviteli rendszerbe befelé és onnan kifelé irányuló eredő villamosenergia-áramlások abszolút értéke összegének hányadosa arányában járulnak hozzá.

7. **A harmadik országokból történő behozatal és a harmadik országokba történő kivitel esetén alkalmazandó átvitelirendszer-használati díj**

7.1. Valamennyi harmadik ország viszonylatában valamennyi előre tervezett behozatal és kivitel esetében átvitelirendszer-használati díjat kell fizetni, ha:

1. az adott ország nem kötött az Európai Unióval olyan megállapodást, amelynek értelmében a villamos energia területén átvette és alkalmazza az európai uniós jogot; vagy

2. az azon rendszerért felelős átmenetirendszer-üzemeltető, amelybe a villamos energia behozatala, illetve amelyből a villamos energia kivitele történik, nem kötött a 3. pont értelmében többoldalú megállapodást.

A díjat EUR/MWh egységben kell kifejezni.

7.2. A mechanizmus résztvevői az átvitelirendszer-használati díjat a nemzeti átviteli rendszer és a harmadik ország átviteli rendszere közötti előre tervezett behozatalok és kivitelek esetén vetik ki.

7.3. Az átvitelirendszer-használati díj mértékét minden évre vonatkozóan előzetesen az átvitelirendszer-üzemeltetők állapítják meg. A díj összegét azon hozzájárulás 1 MWh-ra vetített becsült összegében kell megállapítani, amelyet a mechanizmusban részt vevő országok átvitelirendszer-üzemeltetőinek az alapba az adott évben várható határkeresztező villamosenergia-áramlás alapján be kellene fizetniük.

B. RÉSZ

IRÁNYMUTATÁS AZ ÁTVITELI DÍJAK SZABÁLYOZÁSÁNAK KÖZÖS ELVEIRŐL

1. A tagállamokban a termelők által fizetett éves átlagos átviteli díjnak a 3. pontban meghatározott sávokba kell esnie.

2. A termelők által fizetett éves átlagos átviteli díj: a termelők által fizetett éves összes átviteli díj elosztva a tagállam átviteli rendszerébe a termelők által betáplált összes energia mért értékével.

A 3. pont szerinti számítás során figyelmen kívül kell hagyni:

1. a termelők által a rendszerhez való csatlakozáshoz szükséges fizikai eszközökért vagy a csatlakozás fejlesztéséért fizetett díjakat;

2. a termelők által a kiegészítő szolgáltatásokkal összefüggésben fizetett díjakat;

3. a termelők által fizetett külön rendszerveszteségdíjakat.

3. Dánia, Svédország, Finnország, Románia, Írország, Nagy-Britannia és Észak-Írország kivételével a termelők által fizetett éves átlagos átviteli díj összegének a 0-tól 0,5 EUR/MWh-ig terjedő sávban kell lennie.

Dánia, Svédország és Finnország esetében a termelők által fizetett éves átlagos átviteli díj összegének a 0-tól 1,2 EUR/MWh-ig terjedő sávban kell lennie.

Írország, Nagy-Britannia és Észak-Írország esetében a termelők által fizetett éves átlagos átviteli díj összegének a 0-tól 2,5 EUR/MWh-ig terjedő sávban, Románia esetében a 0-tól 2,0 EUR/MWh-ig terjedő sávban kell lennie.